

HOE OVERLEEF IK MET/ZONDER JOU?

Francine Oomen

HOE overleef ik met/zonder jou?

met tekeningen van
Annet Schaap

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV

2013

Voor Lotte, Cécile en José

Bekroond met de Prijs van de Kinderjury 2005,
de Hotze de Roosprijs 2005, de Tina-Bruna Award 2005,
de Nickelodeon Kids Choice Award 2005 en de
Prijs van de Jonge Jury 2006

Dit boek is vervaardigd voor Veldboeket Lektuur BV

Copyright tekst © 2004 Francine Oomen

Copyright illustraties © 2004 Annet Schaap

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij BV, Singel 262,
1016 AC Amsterdam.

Omslag Studio 100%

ISBN 978 90 451 1629 7 / NUR 283, 284

www.hoeoverleefik.nl

www.queridokinderboeken.nl

Snoeziepoezie heeft het druk

Jonas de Leeuw

Aan: Jonas de Leeuw <jdl@xs22.nl>; Esther Jacobs <esther@xs24.nl>
Van: Rosa van Dijk <rosavandijk@fastmail.com>
Datum: donderdag 14 oktober 17.33
Onderwerp: De z(w)evende hemel

Lieve Joneboon en Essefles,

Voor het gemak schrijf ik jullie maar even allebei tegelijk. Dat spaart tijd.

'Goh, Rosa, wie was dat ook alweer?' zullen jullie wel denken... Ik zal jullie geheugen even opfrissen: ik ben dat gekke meisje uit Groningen, die beeldschone, geestige, slimme meid die soms paars en soms blond haar heeft, die altijd in de problemen raakt, die een ex-piercing in haar wenkbrauw heeft en een ex-stiefvader, die is blijven zitten (maar toch is overgegaan!), die een schattig broertje heeft dat Appie Garnaal heet, en die HARTSTIKKE KNETTERVERLIEFD is en daarom geen tijd heeft gehad om achter de computer te klimmen om naar haar beste vriendinnetjes in Den Bosch en Limboland te schrijven.

Zo, nu weten jullie het weer!

Het is dus weer aan met Neuz! Al 38 dagen, 3 uur en 22 minuten!

Ik fladder dolgelukkig rond in de z(w)evende hemel. Ik heb het heel druk met zoenen en knuffelen en verliefd in de ogen staren van mijn fantastische, knappe, lieve, te gekke vriendje met de mooiste neus op de wereld: NEUZ! Ik ben wereldverbijsterend multimegagelukkig!

Ha, dat zijn jullie niet van mij gewend, hè? Ik ook niet, om eerlijk te zijn, maar toch is het zo. Ik herken mezelf gewoon niet. Ik word 's ochtends tussen vijf en zes wakker van Ap, die op volle kracht 'Oooooooooooooooooo' loeit (hij kan nog steeds de R niet uitspreken, ik denk dat niet Alexander zijn vader was, maar de Chinese postbode of zo). Mijn eerste gedachte is: Neuzzzzzzzzz! en dan daalt er een roze wolk over mij heen. De vleugeltjes op mijn rug vouwen zich open en ik fladder mijn bedje uit naar Appie-happies kamer toe, en zingend en stralend vervul ik mijn ochtendlijke plichten. Ja, dat is ook een belangrijke reden waarom ik niks meer van me heb laten horen: ik heb het hartstikke druk thuis.

Mijn ochtend ziet er meestal zo uit:

1. Appie uit bed halen en poepbroek verwijderen (ugh, roze wolk is hierbij onmisbaar)
2. Samen met de Garnaal onder de douche
3. Aankleden
4. Ontbijt klaarmaken en opeten
5. Appie opnieuw verkleden (hij is op het moment in de fase dat hij alles zelf wil doen, en lust alleen maar chocopasta)
6. Appie voor tv parkeren
7. Neuz sms'en
8. Boterhammen smeren
9. Sms van Neuz lezen
10. Rotzooi in de keuken opruimen
11. Nog een sms naar Neuz sturen
12. Tas inpakken

13. Sms van Neuz lezen
14. Appie in zijn jas wurmen
15. Appie in fietszitje proppen
16. Appie bij crèche afleveren
17. Keihard naar school fietsen

Dat fietszitje is een groot probleem. Ik sta (rij) er kei voor gek mee. Wie rijdt er nou op een fiets met een kinderzitje? Als ik dat ding eerst naar huis breng, haal ik het niet om op tijd op school te komen. Ik heb gezegd dat ik op de fiets van mijn moeder rij, omdat de mijne kapot is. Het blijft natuurlijk totaal stom staan. Maar ja... Ik heb toch al niet veel contact met de kinderen op school. Dat hoeft ook niet, want ik heb Neuz. Dankzij hem kan ik alles aan. Liefde geeft vleugeltjes. Liefde maakt dat poepbroeken ruiken naar rozen. Jullie zullen je nu wel afvragen waarom ik 's ochtends zo'n waslijst moet afwerken. Dat komt omdat het niet zo goed gaat met mijn moeder. Sinds Alexanders dood is ze nogal depri. Ik heb erg medelijden met haar en ik doe van alles om haar te helpen en om haar op te vrolijken, en op sommige dagen gaat het echt al wel beter. Oeps, de videoband is afgelopen. Appie gilt beneden keihard: 'Ooooooz! Oooooz, viesie uit, viesie uit!' En als ik er nu niet snel bij ben, breekt hij de boel hier af.

Driedubbele klapkuz van Rosa

'Jij hebt honger, hè mannetje?' Rosa pakt Appie op en loopt naar de trap.

'Mám, mama!'

Er komt geen antwoord. Met Appie op haar arm loopt ze naar boven en klopt op de deur.

'Mam?'

'Ja, kom maar binnen, Roos.'

Haar moeder zit in haar kamerjas aan haar bureau en kijkt naar buiten.

Ze ziet er slecht uit. Ze is mager geworden en haar haren hangen in pieken om haar gezicht.

‘Gaaf het, mam?’ Rosa zet haar broertje neer. Hij rent meteen naar het tweepersoonsbed, klimt erop en begint gillend van pret te springen.

‘Appie, niet doen, kom eraf!’ snauwt haar moeder.

Appie laat zich op zijn achterwerk vallen. Zijn onderlip krult naar buiten en zijn kin begint te trillen. Rosa tilt hem gauw weer op en geeft hem zijn speen. Ze gaat op de rand van het bed zitten, met Appie op haar schoot. Tevreden sabbelend legt hij zijn hoofd tegen haar schouder.

Haar moeder staart weer naar buiten met haar kin in haar handen. Haar nagels zijn tot op het vlees toe afgebeten.

‘Mam, voel je je al wat beter?’

Dat hoeft ze eigenlijk niet te vragen. Ze weet het antwoord al. Ze kijkt rond in haar moeders kamer. Het is er een zootje. Overal liggen kleren. Naast het bed staan twee lege wijnflessen en een omgevallen glas. Het lijkt alsof de rollen omgedraaid zijn: vroeger mopperde haar moeder altijd omdat het in haar kamer zo’n zooi was. Nu is háár kamer keurig en die van haar moeder een slagveld. Rosa pakt een potje pillen op dat op het nachtkastje staat. ‘Wat is dit, mam?’

Haar moeder kijkt om. ‘Slaappillen.’

‘Hoe kom je daaraan? Die gebruikte je toch nooit?’

‘Gevonden in het medicijnkastje. Ze waren van... van hem.’

‘Van Apenbil.’

‘Van Alexander.’

‘Volgens mij zijn die dingen niet echt gezond, hoor.’

‘Ik doe geen oog dicht als ik er niet een paar neem.’

‘Een páár?’

Rosa rammelt met het potje. Het zit nog halfvol. Vandaar dat haar moeder ’s nachts nooit uit bed komt als Appie huilt.

‘Rosa, ik krijg het gewoon niet uit mijn hoofd. Ik heb elke nacht nachtmerries. Dan zie ik hem weer liggen. Die arme Alexander... in de bloei van zijn leven.’

Rosa zet Appie neer en loopt naar haar moeder toe. Ze slaat haar armen om haar heen.

‘Pfft, in de bloei... Hij was al aardig verlept, hoor.’

‘Zeg niet zulke nare dingen, Rosa. Ik hield van hem. En ik hou nog steeds van hem...’

‘Mam, het leven gaat door, hoor. Je kunt toch niet eeuwig blijven piekeren en huilen. Dat helpt niks. Je moet hem vergeten.’ Haar moeder zucht en wrijft in haar ogen. ‘Je hebt wel gelijk, Rosie, maar... ik kan het gewoon niet. Weet je, ik blijf maar denken dat het mijn schuld was.’

‘Dat wás het niet! Begin daar nou niet weer over. Hij was dronken. Hij is zélf onder die auto gelopen!’

‘Ja, maar... Toch komt het door mij. Voordat hij wegging, heb ik tegen hem staan schreeuwen. Ik heb de afschuwelijkste dingen gezegd. Ik heb hem weggejaagd. Ik ben niet lief en begripvol genoeg geweest... Ik heb niet genoeg geduld gehad. Ik...’ Haar moeder slaat haar handen voor haar gezicht.

Rosa knielt voor haar moeder neer en trekt haar handen weg. ‘Mám, lijd je soms aan geheugenverlies? Begripvol? Alexander slóég ons. Hij heeft zelfs Appie een keer een mep verkocht! Hij was alcoholist! Je hoeft jezelf niks te verwijten.’

‘Ik heb er zo’n spijt van, Roos. Ik kan het nooit meer goedmaken...’

Rosa staat op. ‘Hou nou op, zeg! Ik ben blij dat die zuiplap voorgoed uit ons leven is. En jij zou dat ook moeten zijn! Je maakt mij niet wijs dat je gelukkig met hem was!’

Haar moeder barst in huilen uit. ‘Dat was ik wél. Ik mis hem zo.’ ‘Appie, blijf hier!’ Rosa rent haar broertje achterna de gang op, om het traphekje dicht te doen. Als ze terugkomt, ligt haar moeder in bed, met het kussen over haar hoofd getrokken.

‘Mam, sorry dat ik dat zo bot zei. Ik bedoelde het niet zo. Zal ik eten koken? Heb je honger?’

Maar haar moeder geeft geen antwoord.

‘Roos, er moet iets met je moeder gebeuren. Ze heeft hulp nodig. En jij ook. Dit kan toch zo niet doorgaan? Kijk eens naar jezelf.’

Neuz draait Rosa om. Met tegenzin kijkt ze in de spiegel die naast de voordeur hangt. Ze ziet er inderdaad slecht uit. Mager, met kringen onder haar ogen. Er zitten pukkels op haar voorhoofd en haar haar is vet. Vanmorgen had ze geen tijd om het te wassen en gisteren was er ook al wat. Ze verbergt haar gezicht tegen Neuz’ schouder.

‘Vind je me lelijk?’

‘Nee, gek, dát zeg ik niet. Maar je ziet er moe en afgepeigerd uit. Heb je wel gegeten vanavond?’

Rosa haalt haar schouders op. ‘Yoghurt met muesli. Ik was de boodschappen vergeten.’

Neuz drukt haar tegen zich aan.

‘Je moeder moet naar de dokter, liefje.’

‘Dat heb ik al tegen haar gezegd, maar ze wil niet. Ze zegt dat ze het wel alleen oplost, dat ze gewoon wat tijd nodig heeft. En het gaat best, hoor. Ik kan het makkelijk aan, ik ben nu gewoon een beetje moe.’

Rosa laat haar handen door Neuz’ krullen gaan. Het voelt heerlijk om zo tegen hem aan te staan. Veilig en geborgen.

‘Of ze zou weer moeten gaan werken. Dat leidt af. Voordat julie naar Groningen verhuisden, werkte ze toch ook?’

‘Ja, ze had een hartstikke leuke baan. Ze was redactrice bij een tijdschrift.’ Rosa probeert een gaap te onderdrukken.

‘Kom, naar boven jij,’ zegt Neuz en hij geeft haar een klap op haar billen. ‘Slapen! Je bent doodop.’

‘Eerst nog Frans,’ kreunt Rosa. ‘Ik heb een proefwerk.’

‘Kun je dat niet morgenochtend leren?’

‘Ja, misschien is dat beter. Appie maakt me toch vroeg wakker. Kom je morgen weer?’

‘Tuurlijk.’

‘Meteen na school?’

‘Uhm, dan heb ik een afspraak.’

‘Een afspraak?’

‘Ja, met een stel jongens uit mijn klas. De stad in.’

‘O.’ Teleurgesteld laat Rosa haar hoofd hangen. De tranen prikken achter haar ogen.

Neuz tilt haar hoofd op. ‘Maar dat zeg ik wel af, snoeziepoezie. Ik ben om drie uur uit, dan kom ik meteen, goed?’

Zelluf doen

Rosa van Dijk

Aan: Rosa van Dijk <rosavandijk@fastmail.com>
Van: Esther Jacobs <esther@xs24.nl>
Datum: donderdag 14 oktober 20.19
Onderwerp: Ze leeft nog!

Lieve Roziedoosje,

Hè hè, eindelijk een levensteken terug! Ik begon een beetje ongerust te worden. Ik dacht echt dat je van de aardbodem verdwenen was. Nou, dat ben je dus ook. Je zweeft er een halve meter boven, met vleugeltjes, een poetsdoek en een afwasborstel in je handen!

Ik ben hartstikke blij voor je dat het weer aan is met Neuz. Al meer dan een maand! Een record! Zo ver heb ik het nog nooit geschopt!

Ik ben geschrokken van je meel. Jeetje, wat moet jij 's ochtends veel doen! Dat is toch niet normaal? En gaat dat elke dag zo? Hoe hou je dat vol? Moet je de rest van de dag ook zo veel in het huishouden doen? Heb je dan wel tijd voor je huiswerk?

Hoor je eigenlijk nog wel eens wat van je vader? Is de baby al geboren?

En hoe zit dat nou: blijven zitten, maar toch over? Heb je de directeur omgekocht? En ex-piercing? Draag je hem niet meer? Zit er nu een gapend gat? Verder wil ik ook weten of Neuzie lekker zoent en wat jullie allemaal uitspoken. Kortom: vertel me alles, tot in de kleinste zappige details en graag een beetje snel!

Met mij gaat het heel goed. Ik ben superblij dat ik mijn vader nu regelmatig zie. Hij komt bijna elke maand een paar dagen over uit Amerika en dan doen we leuke dingen met zijn drieën. Ik moest in het begin natuurlijk wel erg aan hem wennen, ik heb hem tenslotte nooit gekend. Maar ik kan hartstikke goed met hem praten en ook met hem lachen. Hij heeft een Amerikaans accent, dat klinkt heel maf. We praten ook wel eens Engels, dat is goed voor school. (Krijg ik een Amerikaans accent, stoer!) Het allerfijnste is om te zien dat mijn vader en mijn moeder weer verliefd op elkaar zijn. Ze zijn net twee tortelduifjes, joh! Wie weet word ik nog wel eens bruidsmeisje!

Nou, ik moet aan mijn huiswerk. Schrijf snel terug en pas goed op jezelf! Doe de groeten aan Neuz en een dikke knuffel voor Appieflappie.

Heel veel smikkeldesmakjes van je vriendin uit Brabalonie!

Rosa van Dijk

Aan: Rosa van Dijk <rosavandijk@fastmail.com>
Van: Jonas de Leeuw <jdl@xs22.nl>
Datum: vrijdag 15 oktober 07.40
Onderwerp: Hallelujah voor Azzie!

*Hallelujah! Ze is verrezen
uit de zompige klei van Groningenland
Hallelujah! Ze is verrezen,
maar ze is niet meer goed bij haar verstand!*

Nou, zeg, het werd tijd. Ik dacht dat je je beste vriendin in Limboland vergeten was, of dat je ontvoerd was door een UFO, of ingetreden bij een anti-contact-met-de-wereldsekte, of dat je met je fiets tegen een boom geknald was en aan geheugenverlies leed. Je ziet, ik heb een levendige fantasie. Maar dat is het allemaal gelukkig niet. Rozie is verliefd. Wat fijn voor je! Op Graffiti-Neuz, de kunstenaar!

Er is ook iemand verliefd op mij. Helaas, moet ik zeggen, want het is een brugmug. Ze heet Robin en ze is stapelgek op me. Ik vind de hele tijd liefdesbrieven in mijn jaszak en ze loopt me overal met verliefde koeienogen achterna. Het is natuurlijk wel goed voor mijn ego, maar als ik erop in zou gaan, zou ik er hartstikke mee gepest worden, omdat het zo'n ukkie is. Wij, grote kerels uit de derde, kunnen ons natuurlijk niet verwaardigen met zulke micro-organismen om te gaan. Ik doe dus maar net alsof ze lucht voor me is.

Zeg, ik snap niet dat je nu opeens wel over bent gegaan. Of ben je van het atheneum naar de havo gegaan? Dat kan natuurlijk wel. Geeft niks, joh, als je wilt kun je het vwo erna doen. Heb je dat eigenlijk nodig voor de kunstacademie?

Verder vind ik jouw 'ochtendlijke plichten' echt niet normaal hoor, ook al is je moeder depri. Het is gewoon kinderarbeid. (Of krijg je ervoor betaald?) Ik kan je beter Assepoester noemen. Azzie afgekort. Of Rozepoester. Of blonde slavin, haha. (Als je tenminste nog blond bent, bij jou weet je dat nooit zeker.) Waarom zeg je niet gewoon tegen je moeder dat zij die dingen zélf hoort te doen?

Je moet tegen Appie zeggen dat hij op de plee moet poepen, in plaats van in zijn broek, net zoals alle grote jongens. Brrr, ik snap niet hoe je dat kunt, een luier verschonen. Ik zou drie dagen geen eten meer lusten. Rosa, je bent een heldin! Je verdient een medaille! Een standbeeld! Een gedicht!

*Appie schijt zijn luiers vol
Hoogstwaarschijnlijk voor de lol
Want op de plee gaan is niet cool
Poep in je broek is een fijn gevoel*

*Lekker klef en heerlijk warm
Leve Appies dikke darm!*

Help, het is tien over acht. Ik moet naar school. Tijd vergeten.
Dat wordt racen. Laat gauw weer iets van je horen.

Mazzl van Jonaz

Rosa zit geuwend achter haar computer. Het is kwart voor zes en Appie zit beneden voor de televisie. Zo nu en dan hoort ze hem gilletjes slaken en lachen. Zolang hij geluid maakt, is alles in orde, heeft ze geleerd. Als hij stil is, is hij meestal iets aan het uitspoken.

Haar moeder is gisteravond niet meer naar beneden gekomen. Rosa heeft even om de hoek van haar deur gekeken. Ze lag slapend op bed, nog aangekleed met de televisie aan. Zoals bijna iedere avond.

Ze leest de beide mails nog eens over. Wat heerlijk dat ze in ieder geval twee echte vrienden heeft, ook al wonen ze ver weg. Vanavond zal ze terugschrijven, als ze dan tenminste nog puf heeft. Ze moet nu die Franse woordjes erin zien te stampen. Maar ze is nog zo moe. Haar hoofd zit vol watten, er past niks meer bij. Het vervelende is dat ze vaak niet kan slapen als ze 's avonds eindelijk in bed ligt. Vannacht heeft ze het op de wekker half twee zien worden. Rosa legt haar hoofd op haar handen. Jammer dat ze niet met Neuz kan mailen. Hij heeft thuis geen computer. Neuz is lief. Hij doet zo veel voor haar. Ze zou niet weten wat ze zonder hem moest. Ze is soms wel bang dat hij de balen ervan krijgt dat ze bijna nooit iets met zijn tweeën kunnen doen, omdat Appie er altijd bij is. Ze moet haar haren nog wassen. En boodschappen doen. Als mama nou maar snel beter wordt...

Met een schok schrikt Rosa wakker. Ze droomde dat ze achter in een auto zat. Hij begon te rijden... maar er zat geen bestuurder in. Ze deed alle moeite om naar voren te klimmen, maar het lukte niet. En toen reed de auto in volle vaart op een ravijn af... Op haar computer ziet ze dat het al kwart over negen is.

O nee... De school is al begonnen. En het eerste uur is Frans. Stik! Rosa spitst haar oren. Het is doodstil beneden. Haar hart slaat over.

Terwijl ze met drie treden tegelijk naar beneden springt, flitsen de beelden door haar hoofd: een lege fles brandspiritus, met het slappe lijfje van Appie ernaast. Appie, zwartgeblakerd met zijn hand in het broodrooster, Appie gestikt in een plastic zak...

Ze stormt de woonkamer binnen en kijkt rond. Het tv-scherm is grijs. Geen Appie. Ze rent door naar de keuken. Geen Appie. Ze vliegt naar de bijkeuken. Geen Appie. De deur staat open. Rosa struikelt naar buiten. Nieuwe beelden schieten door haar hoofd. Appie verpletterd door een auto. Appie ontvoerd. Appie verscheurd door een valse hond.

‘Appieeee!’ gilt Rosa. ‘Appie! Waar ben je?’ In paniek rent ze over straat, in haar pyjama, op blote voeten. Ze trapt in iets scherp maar ze voelt het nauwelijks. ‘Appieeee!’

Aan het eind van de straat staat ze stil. Op het volgende kruispunt razen de auto’s voorbij. Rosa wordt misselijk van angst. Haar hart bonkt en ze is duizelig. Een brommer scheurt rakelings langs haar heen. Appie is nergens te bekennen.

Waar moet ze beginnen met zoeken? Ze moet terug naar huis, de politie bellen, het ziekenhuis! O, hoe kón ze nou zo stóm zijn? Eerst Alexander, nu Appie!

Als ze weer thuis is, buiten adem, en de telefoon in haar hand heeft, ruikt ze opeens wat. Poep. ‘Abeltje! Appie!’ roept ze.

Dan hoort ze iets op de gang. Gekraai en geplens van water. Ze gooit de telefoon neer, rent ernaartoe en rukt de deur van de wc open. Daar staat Abeltje, voor de wc. Bloot, helemaal nat en onder de poep.

‘Appie zelluf! Appie zelluf doen!’ Abeltje grist het vieze washandje uit haar handen en kletst haar ermee in haar gezicht.

‘Getver Ap, smeerkees!’

‘Rosa! Wat een herrie! Hoe laat is het?’ Haar moeder komt met een slaperig gezicht de badkamer binnen. ‘Wat is hier aan de hand? Wat een bende. Waarom liggen al die knuffels in bad?’

Rosa ploft neer op de wc en veegt haar natte haren uit haar gezicht.

‘O, helemaal niks, hoor. Ik heb alleen mijn proefwerk Frans gemist, Abel heeft zelf zijn poepbroek uitgedaan, zichzelf helemaal ondergesmeerd en toen de luier in de wc gepropt, samen met de helft van zijn knuffels en twee rollen wc-papier. Dat is alles.’

‘Getver,’ zegt haar moeder. ‘Wat stinkt het hier.’

‘Ja, poep stinkt. Of ben je dat soms vergeten?’ zegt Rosa scherp. Ze bijt op haar lip om haar tranen tegen te houden.

Haar moeder kijkt haar verbaasd aan. ‘Waarom doe je zo tegen me, Roos?’

‘Waarom? Snap je dat niet? Mam, ik ben doodop. Ik doe hier alles en jij ligt maar in bed, je drinkt te veel, je slikt enge pillen, je loopt rond als een zombie, je vergeet mij, je vergeet Appie, en... en... ik heb geen tijd om mijn huiswerk te maken, geen tijd voor Neuz, nergens voor!’

Woedend smijt Rosa het vuile washandje door de badkamer. Het kletst tegen de spiegel en laat daar een bruine vlek achter. Appie kijkt haar met open mond aan. Haar moeder ook.

Het gezicht van Rosa’s moeder vertrekt. Ze draait zich om en loopt huilend weg.

‘Mam, mam, zo bedoelde ik het nou ook weer niet, wacht nou even! Ap, blijf zitten!’

Appie probeert uit het bad te klimmen. Hij gilt: ‘Appie uit, uit! Ozie stout! Zelluf doen!’

Rosa pakt hem op en zet hem op de natte badmat. Ze droogt hem net iets te ruw af, zodat hij het weer op een brullen zet. Met Appie op haar arm loopt ze naar haar moeders kamer. Ze voelt aan de deur. Hij is op slot.

‘Mam, we moeten praten, doe nou open alsjeblieft...’

Maar haar moeder geeft geen antwoord.